

Kompetanseplan 2026-2028 for ressurssykepleiere i kompetansenettverk palliasjon

Vedlegg 4 - mandat palliasjonsnettverk

Dokumentinformasjon	
Versjon	1.0
Gyldig fra dato	03.03.26

Innhold

1. Overordnet målsetting	2
2. Kompetansenivå	2
3. Hospitering	2
4. Introduksjonskurs	3
5. Grunnkurs i palliasjon	3
6. Utvidet kompetanse i palliasjon	3
7. Fagdag og områdesamling	4
7.1. Lokale områdesamlinger	4
7.2. Felles årlig fagdag	5
5. Anbefalt litteratur	6
Aktuelle læringsressurser	6

1. Overordnet målsetting

Å bidra til at ressursykepleier har kompetanse i form av kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør ham/henne i stand til å utføre og stimulere til bedre kvalitet innen palliasjon ved egen arbeidsplass. Dette gjennom planmessig kompetanseheving, klinisk virksomhet, samhandling og systemarbeid.

Kompetanseplan sees i sammenheng med gjeldende retningslinje og funksjonsbeskrivelse.

2. Kompetansenivå

Ressursykepleiere skal ha utvidet kompetanse (tilsvarende nivå B) i palliasjon, beskrevet i Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen.

Nye ressursykepleiere bør delta på introduksjonskurset det første året de er ressursykepleiere.

Dersom de ikke har videreutdanning i kreftsykepleie eller palliasjon, anbefales det å delta på kurs innen grunnleggende palliasjon det første året de er ressursykepleier. Hospitering anbefales for alle.

3. Hospitering

Det anbefales at nye ressursykepleiere får hospitere i løpet av det første året de tiltrer sin rolle. Den enkelte ressursykepleier må selv sette mål for hospiteringen ut fra egen kompetanse og arbeidsplass.

Kompetansenettverket har egen rutine og et skjema for utfylling som ligger på nettsiden til Kompetansenettverket på Kompetansebroen.no. Hospitering kan søkes som tellende veiledningstimer til klinisk spesialist, se ev. Norsk sykepleierforbund sine hjemmesider.

Mål for hospitering

- Bedre samhandling i overgang mellom behandlingsnivåer ved å gi ressursykepleiere økt kunnskap om hverandres arbeidsfelt og kompetanse
- Sikrer kontinuitet og faglig god kvalitet i tjenestetilbudet til pasienter i palliativ fase
- Øker kompetansen i arbeidet gjennom kunnskapsutveksling og innsikt i hverandres arbeid til pasientens beste
- Bygger faglig nettverk mellom helsepersonell på ulike nivåer og mellom ulike yrkesgrupper

Varighet

Hospiteringsperiode på minimum tre dager anbefales.

Deltakere

Ressursykepleiere fra både 1. og 2. linjetjenesten.

4. Introduksjonskurs

Mål om at ressurssykepleier og hans/hennes leder

- får en felles forståelse av ressursykepleiers oppgaver og rolle, og hva arbeidsgiver skal legge til rette for
- blir kjent med organiseringen av nettverket
- kjenner tilbud innen palliasjon i foretaksområdet og hva som kjennetegner fagfeltet
- er bevisst sin funksjon som ressursykepleier
- blir kjent med nettverket og alle områder under Ahus opptaksområde
- starter sin egen prosess i forhold til funksjonen som ressursykepleier
- har grunnleggende kunnskap om planlegging og samarbeid på tvers av nivåene.
- blir kjent med nettsiden for lokalt nettverk og for Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst

Varighet

Minimum 6 timer som arrangeres årlig

Deltakere

Alle nye ressursykepleiere sammen med sin nærmeste leder.

Undervisningsformer

Forelesninger og metoder hvor ressursykepleierne er aktivt deltagende.

5. Grunnkurs i palliasjon

Mål

Høyne kompetansen tilsvarende utvidet nivå i palliasjon

Kurset er rettet mot ressursykepleiere uten spesialisering i palliasjon. Det skal igangsettes et strukturert arbeid med å konvertere eksisterende grunnkursdager til e-læringskurs. Kursene skal utvikles i tråd med prinsippene og retningslinjene beskrevet i Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen.

E-læringskursene skal sikre faglig kvalitet og innhold som samlet tilsvarer nivå for utvidet kompetanse i palliasjon og skal utformes slik at de støtter enhetlig og kompetanseheving i hele nettverket.

6. Utvidet kompetanse i palliasjon

Nivå utvidet kompetanse i palliasjon. Sykepleiere skal ha kunnskap om palliative diagnoser og ulike behandlingsformer:

- palliasjon som fagfelt
- konsekvenser av sykdom og behandling for pasient og pårørende

- rådgivning og veiledning til pasienter og pårørende og kolleger på eget arbeidssted
- barn som pårørende og relevante systemer for å ivareta sårbare grupper/personer
- systematisk symptomkartlegging, observasjon og evaluering
- smertebehandling og annen symptomlindrende behandling
- ivaretagelse av døende, inkludert diagnostisering av når pasienten er døende
- sykepleierens rolle i tverrfaglig samarbeid
- kommunikasjon med alvorlig syke pasienter og deres pårørende
- reaksjoner på alvorlig sykdom
- etiske vurderinger i forbindelse med alvorlig sykdom og livets avslutning
- systemkunnskap – lover, rettigheter og plikter i forhold til palliative pasienter
- betydningen av identitets-, etnisitets- og kulturforståelse i møte med lidelse
- ivaretagelse av og støtte til pasienter/pårørende i forhold til livskvalitet, mestring og bearbeiding av sorg og kriser
- nettverksarbeid og tverretattlig samarbeid
- organisering av det palliative tilbudet
- sykepleierens ansvar for koordinering av tjenestene rundt pasienten
- helsepersonells individuelle ansvar for faglig forsvarlighet
- prinsipper for kunnskapsbasert praksis

De punktene fra Handlingsplanen som ikke kommer med på introkurs/grunnkurs, er punkter som flettes inn i 12 timers undervisningssamlinger lokalt og på fagdager, slik at ressurspsykeleier blir kjent med dem.

Nettverket skal også bidra med kunnskap om metoder og verktøy om å:

- dele kompetanse videre på sin arbeidsplass
- arbeide med kontinuerlig forbedringsarbeid

7. Fagdag og områdesamling

Hensikten med fagdager og områdesamlinger er at ressurspsykeleier skal videreutvikle sin kompetanse og oppdateres på ny kunnskap innen palliasjon, samhandling, knytte kontakter og dele erfaringer. Dette for å være i stand til å fylle sin rolle som ressursperson for pasienter, pårørende og kolleger.

Innholdet på fagdager og områdesamlinger bør favne tema som gir ressurspsykeleier mulighet til å oppnå og videreutvikle en kompetanse tilsvarende utvidet nivå, beskrevet i Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen.

7.1. Lokale områdesamlinger

Mål om at ressurspsykeleier

- får undervisning i aktuelle tema innen palliasjon og lindrende behandling

- får diskutert aktuelle problemstillinger fra egen praksis
- får økt oppmerksomhet og bevissthet omkring egen atferd og egne reaksjoner i møte med alvorlig syke pasienter
- får utvekslet erfaringer i bruk av ESAS, CSNAT, Mobid 2, Individuell plan, Livets siste dager og andre aktuelle verktøy og metoder
- kjenner og utveksler erfaringer om gode systemer og rutiner for oppfølging og pleie av pasienter i palliativ fase
- har innsikt i betydningen av samarbeid på tvers av sektorene
- har fokus på tverrfaglig samarbeid
- tilrettelegger for undervisning og opplæring i palliasjon i egen kommune/institusjon/avdeling
- informerer om nyheter fra fagfeltet og fra nettverket
- ressurspsykepleiere kan dele kompetanse og erfaring fra sin arbeidsplass

Varighet

Minst 2 samlinger per år (min. 12 timer per år/ vanlig å dele det på 3t x 4 per år).

Deltakere

Ressurspsykepleiere

Undervisningsformer

Casediskusjon, kollegadiskusjon, korte innlegg (refleksjon som læringsmetode), forelesning.

7.2. Felles årlig fagdag

Mål om at ressurspsykepleier

- oppdateres på nyutvikling innen palliasjon (bl.a. lovverk/endringer, nasjonale/internasjonale trender)
- får informasjon om pågående prosjekter innen palliasjon i opptaksområdet
- får undervisning i aktuelle temaer innen palliasjon
- styrker samhandlingen både tverrfaglig og mellom tjenestenivåene

Varighet

En samling per år (min. 6 timer).

Deltakere

Ressurspsykepleiere. Det er åpent for å invitere helsepersonell som jobber med pasienter med livstruende sykdom og andre med interesse for palliasjon.

Undervisningsformer

Varierte undervisningsmetoder (forelesninger, film, summegrupper osv.) med vektlegging av tverrfaglig kompetanse ved valg av forelesere (power point sendes ut i etterkant hvis mulig).

5. Anbefalt litteratur

Kaasa S, Loge JH (red). *Palliasjon*. Nordisk lærebok. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016. Kapitlene: Palliativ medisin – en innledning s. 34-49 og Diagnostikk innen palliasjon – en generell innføring s. 202-214.

[Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen](#). Helsedirektoratet, 2019.
Kapitlene: *Innledning (Grunnleggende palliasjon), Organisering og Kompetanse*

[ESAS symptomkartlegging](#)

[Individuell plan ved alvorlig sykdom](#)

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst
<https://oslo-universitetssykehus.no/fag-og-forskning/nasjonale-og-regionale-tjenester/regional-kompetansetjeneste-for-lindrende-behandling-klb>

[Nasjonale faglige råd for lindrende behandling i livets slutfase](#). Helsedirektoratet, 2018
[Palliasjon til barn og unge](#). Nasjonal faglig retningslinje for palliasjon til barn og unge uavhengig av diagnose. Helsedirektoratet, 2017

[Beslutningsprosesser ved begrensning av livsforlengende behandling](#). Nasjonal veileder. Helsedirektoratet, 2013

[Pårørendeveileder](#). Nasjonal veileder. Helsedirektoratet, 2019

[Livets siste dager - plan for lindring i livets slutfase - Helse Bergen \(helse-bergen.no\)](#)

[Demens](#). Nasjonal faglig retningslinje, kapittel 13. Helsedirektoratet, 2020

[Forhåndssamtaler på sykehjem](#). Veileder, Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo
<https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/Forhandssamtaler-og-planlegging-ved-begrenset-forventet-levetid>

Aktuelle læringsressurser

[Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst](#)

[Palliasjon \(Lindrende behandling\)](#). Helsedirektoratet

[Barns Beste](#). Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende:
[Pårørendeprogrammet](#)

[Livsfaseriter, kap.5: Religions- og livssynspolitiske utfordringer i Norge](#). Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn

[Palliasjon og demens for helsefagarbeidere og sykepleiere](#). E-læringskurs, Nasjonal kompetansetjeneste i aldring og helse, 2018.

[Lindrende omsorg og behandling til mennesker med utviklingshemming](#) Kunnskapsbanken, NAKU-Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming

[Åpenhet om døden](#). E-læring, KS

https://www.kslaring.no/local/course_page/home_page.php?id=40864&start=0 E-læring i grunnleggende palliasjon USHT Viken Akershus (krever innlogging i KS læring)

[Opplæringspakke i lindrende behandling og omsorg ved livets slutt](#). Digital opplæringspakke for helsefagarbeidere. Høgskolen i Innlandet / Helsedirektoratet. Lisensbelagt